

Research Paper

Designing the optimal governance model in the education system

Abdallah Hadipour¹ ID, Kamran Mohammadkhani² ID

1-Ph.D. in management , GhaemshahrBranch, Islamic Azad University, Ghaemshahr, Iran.

2-Professor of Management Department, Faculty of Management and Economics, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Receive:

11 July 2024

Revise:

16 August 2024

Accept:

31 August 2024

Published online:

21 September 2024

Abstract

The current research was conducted with the aim of designing the optimal governance model in the education system. The research method was practical and phenomenological in terms of purpose. The participants in the research were professors and experts in the field of governance. The number of sample size was determined based on the theoretical saturation principle of 14 people. The basis of sampling was the snowball method. In order to collect The data were used from semi-structured interviews. Lincoln and Guba's four criteria were used for the reliability of the data. The analysis of the interview texts was done by Max Kyoda software. The results showed that the design of the optimal governance model in the education system led to the identification of 2 main categories of individual factors (with 4 subcategories of personal competence, intrapersonal competence, responsibility, creative competence). and organizational factors (with 4 subcategories of education quality, resource allocation, systemic sustainability, value creation) and 23 concepts.

Keywords:

optimal governance, education system, phenomenology.

Please cite this article as (APA): Hadipour, A, Mohammadkhani, K.(2024). Designing the optimal governance model in the education system. Journal of Governance studies & development managemen, (1) 1, 10-20..

Sponsored by: Institute of Somamos Publications	https://doi.org/10.22034/jgsdm.2024.207275	
Corresponding Author: Kamran Mohammadkhani	https://orcid.org/0000-0001-5891-8381	
Email: k.kamran@srbiau.ac.ir	This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License .	

Extended Abstract

Introduction

Good governance is one of the most important factors for the growth and development of countries. As stated, good governance is the basis of development (Wise et al, 2020). Good governance is the mechanisms and processes through which citizens, groups and civil institutions pursue their civil interests, exercise their legal rights and fulfill their obligations. According to the definitions of Good governance has been presented. The central issue of good governance is how to achieve a government that can be a factor in the development of a democratic and egalitarian economy (Foley et al, 2018). Good governance is based on processes, systems, procedures and regulations that make the organization It aims to achieve its goals by increasing effectiveness and efficiency. Organizations that implement good governance can minimize the risk of poor decision-making and influence the improvement of employee performance (Aini et al, 2023). One of the important and effective approaches that can be used to improve the quality of science in the country by adhering to it is governance and its proper implementation in the educational system (Roshan & Motevasseli, 2018). Governance in education is a tool based on which all education is formally organized and managed. In a simple way, university governance is the way in which universities operate (Perry, 2020). Educational governance can be considered the application of collective control in the realization of common organizational goals. Of course, the structure of educational governance in different countries is proportional to their governance structures. It is different and this system requires goals such as participation in national development through the training of human resources at the highest level of development, instilling appropriate values for the survival of society, promotion of scholarship, social services and national unity of international understanding (Orr, 2019). Good governance emphasizes on leadership and on this basis considers countries with good governance that are led by regimes whose leaders pay attention to the rule of law, accountability, transparency and the right to enjoy human and civil rights. The model of good governance and examining the role of human power empowerment in the establishment of good organizational governance can be a new theory in responding to new expectations and responsibilities. A model that can be a way out of the current situation and a way to provide better public services (Balzer, 2020).

Based on this, the main question of the current research is what is the comprehensive model of optimal governance in the education system?

Theoretical framework

According to the definition of the United Nations, governance is a set of institutional and individual, private and public actions aimed at planning and joint management of affairs and a continuous process of creating understanding between conflicting and different interests that moves in the form of compatible and cooperative actions. It includes formal institutions and informal arrangements and social capital of citizens (Kyani et al, 2022). Governance includes a complex system of medieval relationships, functions, structures, responsibilities and processes, which are recognized by means of three basic values, i.e. transparency, accountability and participation (Liu et al, 2022). The word governance is one of the oldest words. He is studying political science. Analyzing the concept of governance shows its conceptual breadth in such a way that it includes all forms of governance such as corporate, local, national and international governance (Tavakoli et al, 2020). In fact, the principles of intelligent governance lead to the satisfaction of all It becomes the elements of a society, and the increasing growth of the population, followed by numerous crises, has driven leaders and statesmen in the direction of intelligentization in all dimensions and elements of societies (Sarangi et al, 2022). The previous one called government (the approach of top-down legislation

that seeks to regulate the behavior of individuals and institutions in a specific and completely detailed way) (toward governance) the approach that tries to regulate the factors of the system in such a way that individuals and institutions in to act and as a result, self-regulation is created and the system achieves the desired results) by replacing "exerting power to" with "giving power to" (Hopper, 2017). Development studies and statistics of international organizations show that One of the most important factors for the growth and development of countries is good governance. Good governance refers to the process of public management that maximizes the welfare of the people and the interests of society. One of its essential features is a type of participatory management that is carried out by the government and its citizens and a new relationship between the political state and society. Madani and also its favorable condition is two (Keping, 2018). Optimal governance is actually considered a new discourse in governance practices that describes ideal governance by combining certain components. The explanation of optimal governance can be considered as a new model for the administration of the country. It causes the formation of a new discourse and model for the country. It is necessary to remember that there is a two-way and mutual interaction between its three main pillars, i.e. the government, civil society and the private sector. The interactive activity between these three sectors, It plays the role of leading, facilitating and providing the necessary platforms for the realization of desirable governance (Emami & Shakari, 2015).

(Mechkova et al, 2024) in their research addressed the role of women in good governance and development of human resources in educational organizations and concluded that the practical use of women's specialized knowledge can play an important role in institutionalizing the culture of education and development of human resources. play and this provides the basis for improving good governance in the society. (Ashari, 2024) in his research addressed the role of good governance in educational development and improving the performance of human resources and came to the conclusion that the use of new methods of governance in the educational system It causes the growth of different levels of education and causes the development of human resources

Research Methodology

The current research is practical in terms of its purpose, and in terms of data collection method, it is exploratory, which is carried out qualitatively. In order to collect data, semi-structured interviews were used. In this research, the purposeful sampling method was used to select the sample. Based on this, 14 experts were interviewed (including university faculty members, heads and deputies of education departments of the Tehran province). interviews were conducted. Sampling adequacy was realized in conducting interviews based on the principle of theoretical saturation. In order to ensure validity and reliability, the Lincoln and Guba evaluation method was used. Data analysis was done by thematic analysis method and by Max.Quda statistical software.

Research Findings

The findings of the research showed that the main theme of good governance in the education system has two main categories: individual factors and organizational factors. Among these, the main category of individual recruitment factors has 4 subcategories of personal competence (3 concepts), intrapersonal competence (4 concepts), responsibility (2 concepts), creative competence (4 concepts). The main category of organizational factors has four subcategories of education quality (4 concepts). It is resource allocation (2 concepts), system stability (2 concepts), value creation (2 concepts).

Conclusion

The current research was conducted with the aim of designing the optimal governance model in the education system. The present research is aligned and supported with the results of (Ashari, 2024), (Roshan et al, 2023) and (Čajková & Šindleryová, 2023). A recruitment management system will be successful and practical when it is important to pay attention to student talents in organizational plans and strategic thinking. Of course, some respondents believed that the lack of alignment of educational and cultural programs are important factors that require the creation of a structure. It converges to achieve the goals of the education system. In any case, if the organizational factors understand and believe in the importance of talent management to attract elite students, we can hope that the talent management and recruitment system will be supported in a more dynamic way. Since talented people and students with entrepreneurial talent In schools, they are considered like other entrepreneurs and they are considered distinct and exceptional in some ways, so their behaviors, actions, reactions and norms can also be the same as other people and they are different from other entrepreneurial people in certain fields. Empowerment is a process. which teachers and administrators of schools, society and family use to encourage students to use their skills, abilities and creativity and innovation. Empowerment of students refers to the fact that students in schools can express their skills and creativity more and better because flexibility, suitable education environment and flexible structure are more visible in schools and hope for the future in schools, the environment It prepares for learning skills.

مقاله پژوهشی

طراحی الگوی حکمرانی مطلوب در نظام آموزش و پرورش

عبدالله هادی پور^۱ ID، کامران محمدخانی^۲ ID

۱- دانش آموخته دکتری مدیریت دولتی، واحد قائمشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، قائمشهر، ایران.

۲- استاد، گروه مدیریت، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

چکیده

پژوهش حاضر با هدف طراحی الگوی حکمرانی مطلوب در نظام آموزش و پرورش انجام شد. روش پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از نوع پدیدارشناسی بود. مشارکت کنندگان در پژوهش را اساتید و خبرگان امر در زمینه حکمرانی تشکیل دادند. تعداد حجم نمونه بر اساس اصل اشباع نظری ۱۴ نفر تعیین شد. مبنای نمونه گیری روش گلوله برفی بود. جهت گردآوری داده ها از مصاحبه های نیمه ساختاریافته استفاده شد. جهت اعتبار پذیری داده ها از معیارهای چهارگانه لینکلن و گوبا بهره گرفته شد. تجزیه و تحلیل متون مصاحبه توسط نرم افزار مکس کیودا انجام شد. نتایج نشان داد که طراحی الگوی حکمرانی مطلوب در نظام آموزش و پرورش منجر به شناسایی ۲ مقوله اصلی عوامل فردی (با ۴ زیرمقوله شایستگی شخصی، شایستگی درون فردی، مسئولیت پذیری، شایستگی خلاق محور) و عوامل سازمانی (با ۴ زیرمقوله کیفیت آموزش، تخصیص منابع، پایداری سیستمی، ایجاد ارزش) و ۲۳ مفهوم گردید.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۴/۲۱
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۵/۲۶
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۶/۱۰
تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۳/۰۶/۳۱

کلید واژه‌ها:

حکمرانی مطلوب،
نظام آموزش و پرورش،
پدیدارشناسی.

لطفاً به این مقاله استناد کنید (APA): هادی پور، عبدالله؛ محمدخانی، کامران. (۱۴۰۳). طراحی الگوی حکمرانی مطلوب در نظام آموزش و پرورش. *دوفصلنامه مطالعات حکمرانی و مدیریت توسعه*، (۱) ۱۰-۲۰.

	https://doi.org/10.22034/jgsdm.2024.207275	تحت حمایت: موسسه انتشاراتی سماموس
	https://orcid.org/0000-0001-5891-8381	نویسنده مسئول: کامران محمدخانی
	این مقاله تحت شرایط https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.fa قابل بازنشر است.	ایمیل: k.kamran@srbiau.ac.ir

مقدمه

از مهمترین عوامل رشد و توسعه کشورها، حکمرانی مطلوب است. چنان که حکمرانی مطلوب را بنیان توسعه بیان کرده اند (Wise et al, 2020). حکمرانی مطلوب، سازوکارها و فرایندهایی است که به واسطه آنها، شهروندان، گروهها و نهادهای مدنی، منافع مدنی خود را دنبال می کنند، حقوق قانونی خود را به اجرا در می آورند و تعهدات خود را برآورده می سازند. بنابراین تعاریفی که از حکمرانی مطلوب ارائه شده است موضوع محوری حکمرانی مطلوب، چگونگی دستیافتن به حکومتی است که بتواند عامل توسعه اقتصادی مردم سالار و برابرخواهانه باشد (Foly et al, 2018). حکمرانی مطلوب، مبتنی بر فرآیندها، سیستمها، رویه ها و مقرراتی است که سازمان را برای دستیابی به اهداف خود با افزایش اثربخشی و کارایی هدایت می کند. سازمانهایی که حکمرانی مطلوب را اجرا می کنند، می توانند خطر تصمیم گیری ضعیف را به حداقل برسانند و بر بهبود عملکرد کارکنان تأثیر بگذارند (Aini et al, 2023). یکی از رویکردهای مهم و اثرگذاری که می توان با تمسک به آن به نحو موثر و بایسته ای به ارتقاء کیفیت ساحت علم در کشور، دست یافت، حکمرانی و پیاده سازی مناسب آن در نظام آموزشی است (Roshan & Motevasseli, 2018). حکمرانی در آموزش و پرورش ابزاری است با اتکا بر آن، که تمام آموزش به صورت رسمی سازماندهی و مدیریت می شوند. در یک عرف ساده حکمرانی دانشگاه شیوه ای است که دانشگاهها در آن فعالیت می کنند (Perry, 2020). حکمرانی آموزشی می تواند کاربرد کنترل جمعی در تحقق اهداف مشترک سازمانی تلقی شود. البته ساختار حکمرانی آموزشی در کشورهای مختلف، متناسب با ساختارهای حکمرانی آنها متفاوت است و این نظام، اهدافی از جمله مشارکت در توسعه ملی از طریق آموزش نیروی انسانی در بالاترین سطح توسعه، القای ارزشهای مناسب برای بقای جامعه، ارتقاء بورس تحصیلی، خدمات اجتماعی و وحدت ملی درک بین المللی را می طلبد (Ott, 2019). حکمرانی خوب، بر رهبری تأکید دارد و بر این مبنا کشورهایی را دارای حکمرانی خوب میداند که با رژیم هایی هدایت می شوند که رهبران آنها به حاکمیت قانون، پاسخگویی، شفافیت و حق بهره گیری از حقوق انسانی و مدنی توجه می کنند. الگوی حکمرانی خوب و بررسی نقش توانمندسازی نیروی انسانی در استقرار حکمرانی خوب سازمانی می تواند نظریه ای نوین در پاسخگویی به انتظارات و مسئولیتهای جدید باشد. الگویی که می تواند راه برون رفت از وضعیت فعلی و روشی برای ارائه خدمات عمومی بهتر باشد (Balzer, 2020). چنین تحلیل هایی به صورت فزاینده ای درک از پدیده های جاری در نظام آموزش و پرورش و تغییر به سمت ساختارهای منعطف تر، رقابتی و مدیریتی را افزایش داده است. به هر حال، اعتقاد بر این است بحث در زمینه الگوهای حکمرانی می تواند، به میزان زیادی در توسعه شاخصهای تجربی نظام مند، که قادر به اندازه گیری درجه و جهت تغییر در یک کشور خاص و یا در میان تعدادی از کشورها باشد، سودمند است. به هر حال یک پیش نیاز مهم برای عملیاتی شدن این کار، دربرگیرنده طرح گسترده از شاخصهای تجربی قابل مشاهده، برای زیر حوزه های الگوهای حکمرانی آموزشی و تغییر سیاستگذاری در درون آنها است (Jackson, 2017). در حکمرانی سنتی، اطلاعات و داده ها به اندازه کافی در دسترس نبوده و این در حالی است که اکنون این اطلاعات و داده ها وجود دارد و باید چگونگی استفاده و بهره مندی از آن فراگرفته شود که نیازمند پژوهش بیشتر است. مرور مبانی نظری و مطالعات انجام شده حاکی از آن است که حکمرانی مطلوب در کشورهای مختلف نقش و اهمیت بسزایی دارد؛ اما پژوهشی منسجم و یکپارچه که وضعیت این مطالعات را بررسی کرده باشد و تصویری از حکمرانی هوشمند را مشخص کند، کم رنگ است. بر این اساس سوال اصلی پژوهش حاضر آن است که الگوی جامع حکمرانی مطلوب در نظام آموزش و پرورش چگونه است؟

ادبیات نظری پژوهش:

طبق تعریف سازمان ملل متحد، حکمرانی، مجموعه ای از اقدامات نهادی و فردی، خصوصی و عمومی به منظور برنامه ریزی و اداره مشترک امور و فراگرد مستمری از ایجاد تفاهم بین منافع متضاد و متفاوت است که در قالب اقدامات سازگار و مشارکتی حرکت می نماید و دربردارنده نهادهای رسمی و ترتیبات غیررسمی و سرمایه اجتماعی شهروندان است (Kyani et al,2022). حکمرانی شامل سیستم پیچیده ای از مراودات میان سنتها، کارکردها، ساختارها، مسئولیتها و فراگردهاست که به وسیله سه ارزش اساسی، یعنی شفافیت، پاسخگویی و مشارکت تشخیص داده می شود (Liu et al,2022). واژه حکمرانی یکی از کهن ترین واژه ها در مطالعه علم سیاست است. واگوی مفهوم حکمرانی نشان از گستردگی مفهومی آن دارد به گونه ای که همه نوع شکل های حکمرانی نظیر حکمرانی شرکتی، محلی، ملی و بین المللی را شامل می شود (Tavakoli et al,2020). در واقع، اصول حکمرانی هوشمند منجر به رضایتمندی همه عناصر یک جامعه میشود و رشد روزافزون جمعیت و به دنبال آن بحرانهای متعدد، رهبران و دولتمردان را در مسیر هوشمندسازی در تمام ابعاد و ارکان جوامع سوق داده است (Sarangi et al,2022). در عمومی ترین استفاده، حکمران، بر حرکت از رویکرد قبلی به نام حکومت (رویکرد قانون گذاری بالا به پایین که به دنبال تنظیم رفتار افراد و نهادها به شکل مشخص و کاملاً جزئی است) به سمت حکمرانی (رویکردی که تلاش می کند عوامل سامانه را به گونه ای تنظیم کند که افراد و نهادها در درون آن عمل کنند و در نتیجه خودتنظیمی به وجود آید و سامانه به نتایج مورد نظر دست یابد) با جایگزینی «اعمال قدرت بر» با «واگذاری قدرت به» تأکید می کند (Hopper,2017). مطالعات توسعه و آمارهای سازمانهای جهانی بیانگر آن است که از مهمترین عوامل رشد و توسعه کشورها، حکمرانی مطلوب است. حکمرانی مطلوب، به فرآیند مدیریت عمومی اشاره دارد که رفاه مردم و منافع جامعه را به حداکثر می رساند. یکی از ویژگیهای اساسی آن، نوعی از مدیریت مشارکتی است که توسط دولت و شهروندان انجام می شود و یک رابطه جدید بین دولت سیاسی و جامعه مدنی و همچنین وضعیت مطلوب آن دو است (Keping,2018). حکمرانی مطلوب، در واقع یک گفتمان نوینی در اعمال حکمرانی به حساب می آید که با تلفیق مؤلفه های خاص، حکمرانی ایده آل را توصیف می کند. تبیین اندیشه حکمرانی مطلوب را می توان به عنوان الگوی نوینی برای اداره کشور به حساب آورد این خود باعث شکل گیری گفتمان و مدل جدیدی برای مملکت داری می شود. لازم به یادآوری است که حکمرانی مطلوب بین سه رکن اصلی آن یعنی دولت، جامعه مدنی و بخش خصوصی یک تعامل دوسویه و متقابل وجود دارد. فعالیت تعاملی بین این سه بخش، نقش پیش برندگی، تسهیل کنندگی را ایفا و بسترهای لازم برای تحقق حکمرانی مطلوب فراهم می کند (Emami&Shakari,2015).

انواع حکمرانی مطلوب:

چگونگی میدان دادن به نظام ارزشی ذینفعان در رویه حکمرانی باعث می شود که مدل های مختلفی از شیوه های پیاده سازی حکمرانی از جمله حکمرانی خوب، حکمرانی متعالی و دیگر شیوه های حکمرانی در جهان معاصر مطرح باشد:

۱. **حکمرانی خوب:** حکمرانی خوب مفهومی است که توسط سازمان های بین المللی در اواخر دهه ۱۹۸۰ وارد ادبیات توسعه شده است و بر اساس معیارهای خاص، حکمرانی را حاصل تعامل و ارتباط متقابل دولت و کنشگران جامعه مدنی (سازمانهای غیردولتی، بخش خصوصی، گروههای ذی نفوذ و رسانه ها) برای نیل به توسعه در هر کشور می داند. معیارهای حکمرانی خوب از نظر این سازمانها، مشارکت، حاکمیت قانون، شفافیت، پاسخگویی، وفاق عمومی، حقوق مساوی، اثربخشی، کارایی و مسئولیت پذیری است (Kazempour et al,2020).

۲. حکمرانی سالم: در انتقاد از حکمرانی خوب، حکمرانی سالم به برداشت آزاد و متنوع از شیوه و معیارهای حکمرانی خوب در کشورهای مختلف تأکید دارد و معتقد است که حکمرانی باید مطابق با آداب، رسوم و فرهنگ محلی هر کشور تعریف و سازماندهی شود؛ البته همچنان معیار اصلی در حکمرانی سالم مانند حکمرانی خوب، رفاه مردم است (Bakhshi et al, 2020).

۳. حکمرانی متعالی: شیوه ای از حکمرانی که مبتنی بر نظام ارزشی الهی مانند اسلام برای نیل به سعادت دنیوی و اخروی مردم در یک حوزه جغرافیایی یا حوزه های گسترده تر مطرح است. بر اساس نظریه حکمرانی متعالی، حکومت از آن خدا و تنها اوست که می تواند بر انسان حکم براند. به همین دلیل حکمرانان تا زمانی دارای مشروعیت هستند که از تزکیه نفس و مقبولیت برخوردار و تنها مجری احکام الهی باشند. در حکمرانی متعالی، تنظیم روابط، تبعیت و شیوه فعالسازی رفیتهای کنشگران و ذینفعان بر اساس هدایت الهی و اراده مردمی شکل می گیرد (Azadiyan et al, 2023).

پیشینه پژوهش:

(Mechkova et al, 2024) در پژوهش خود به نقش زنان در حکمرانی مطلوب و توسعه منابع انسانی در سازمان های آموزشی پرداختند و به این نتیجه رسیدند که استفاده کاربردی از دانش تخصصی زنان می تواند در نهادینه سازی فرهنگ آموزش و توسعه منابع انسانی نقش مهمی ایفا نماید و این امر زمینه بهبود حکمرانی مطلوب در جامعه را فراهم می آورد. (Ashari, 2024) در پژوهش خود به نقش حکمرانی مطلوب در توسعه آموزشی و بهبود عملکرد منابع انسانی پرداخت و به این نتیجه رسید که بکارگیری شیوه های نوین حکمرانی در نظام آموزشی باعث رشد سطوح مختلف آموزشی شده و باعث توسعه منابع انسانی می گردد. (Roshan et al, 2023) در پژوهش خود به بازنمایی مفهوم حکمرانی خوب در آموزش عالی پرداختند و به این نتیجه رسیدند که توسعه شغلی کارکنان، غنی سازی شغلی و وجود رویه های عدالت محور باعث بهبود حکمرانی در سطح نظام آموزشی می گردد. (Čajková & Šindlerová, 2023) در پژوهش به مقوله شایستگی های رهبری راهبردی و حکمرانی مطلوب و نقش دانشگاه ها در تربیت رهبران نوآور پرداختند و اذعان نمودند در راستای تحول استراتژیک نظام آموزش عالی، توجه به حکمرانی مطلوب و نهادینه سازی آن باعث توسعه شایستگی های رهبری خواهد شد. (Khosravi et al, 2023) در پژوهش خود به طراحی الگوی راهبردی مدیریت آموزش عالی با تأکید بر مفهوم حکمرانیپرداختند و به این نتیجه رسیدند که این الگو در قالب ۱۳ مقوله اصلی و ۱۱ متغیر شامل جذب و به کارگیری دانش آموختگان به عنوان هسته یا مقوله اصلی مدل؛ متغیرهای علی (عوامل سازمانی، عوامل فراسازمانی، آمادگی برای جذب و به کارگیری، شایستگی های درون فردی، شایستگی های شخصی و شایستگی های کارآفرینی)؛ متغیرهای زمینه ای (زمینه کاری، اسناد بالادستی)؛ شرایط مداخله گر (فرهنگ اشتغال زایی، پایداری سیستمهای موجود کشف استعدادها، مسولیت پذیری)؛ مقولات راهبردی (نهادینه سازی سیستم مدیریت استعداد کارآفرینانه، طراحی فرایند مدیریت استعداد کارآفرینانه چندگانه و طراحی نظام تخصیص منابع) و نهایتاً مقولات پیامدی (اشتغال زایی، ارزش آفرینی و مزیت رقابتی چندگانه، ایجاد تضمین کیفیت در نظام آموزش عالی) قرار گرفت. (Dastghib & Salimi Bazanshi, 2023) در پژوهشی که با محوریت کمرانی مطلوب انجام داده بودند به این نتیجه رسیدند که مدل تعالی حکمرانی مطلوب شامل ۲ بعد (عوامل زمینه ای و عوامل محتوایی)، ۵ مؤلفه (عوامل آرمانگرا، عوامل فرهنگی، عوامل قانونگرا، عوامل بازدارنده، عوامل انسانگرا) و ۲۰ شاخص (ساختار سازمان، چشم انداز سازمان، اهداف کلان، راهبرد، فرهنگ سازمانی، ارزشها و اصول بنیادین فرهنگی، حاکمیت قانون، کیفیت قوانین و مقررات، ضابطه مندی، تنقیح قوانین و مقررات، شفافیت، انضباط مالی، کنترل داخلی، کنترل فساد، پاسخگویی، مسولیت پذیری، عدالت اجتماعی، مشارکت، اعتمادآفرینی، شایسته گزینی و شایسته سالاری) است. (Asadbak et al, 2023) در پژوهش خود به واکاوی مشارکت اجتماعی شهروندان در تحقق حکمران خوب پرداختند و اذعان نمودند که چهار بعد حقوقی، اخلاقی، فنی و فرهنگی بر تحقق و توسعه حکمرانی خوب تاثیر داشته اند. (Saeidi, 2023) در پژوهش خود به تأثیر حکمرانی مطلوب بر ارتقای کیفیت عملکرد نظام اداری پرداخت و به این نتیجه رسید که با تأسی از اصول وقواعد تازه تأسیس مندرج در قانون و استفاده آگاهانه از الحاقات

والگوبرداری از نظام های حکمرانی مطلوب می توان به بهره وری سازمانی بیشتری دست یافت (Ramsheh et al,2022). نیز در توسعه حکمرانی مطلوب بیان نمودند که ایجاد ویکارگیری حکمرانی می تواند باعث بهبود اثربخشی سازمانی شده و مفاصد اقتصادی و اداری را به حداقل برساند. این امر در زمینه های آموزشی مورد بررسی قرار گرفته و نتایج مبین بهبود شرایط آموزشی بوده است. (Kazempour et al,2020) در پژوهش خود بیان کردند که تحقق حکمرانی خوب در نظام آموزشی کشور در قالب سازه های شش گانه نتیجه گرایی، اثربخشی نقشها و وظائف، ارتقای ارزشها، شفاف سازی، ظرفیت سازی و پاسخگویی قابل مفهوم سازی است. (Bakhshi et al,2020) در پژوهش خود عنوان نمودند که حکمرانی خوب با رویکرد توسعه دانشگاه های نسل چهارم دارای بعد بین المللی سازی دانشگاه، پاسخگویی، چشم انداز دانشگاه، آزادی علمی، کار تیمی، آینده نگری، شفافیت و ساختار دانشگاه است. (Zadeh Bezenjani et al,2020) در پژوهشی که بر روی سازمان های آموزشی شهر کرمان انجام دادند به این نتیجه رسیدند که فرهنگ ساختاری، توجه به سلسله مراتب سازمانی، انعطاف پذیری شغلی، توجه به قوانین مکتوب، بوروکراسی اداری، شایسته سالاری و رفتارهای فراتر از نقش می تواند در نهادینه سازی حکمرانی مطلوب در نظام آموزشی موثر واقع شود.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی است و از نظر روش گردآوری داده، اکتشافی است که به صورت کیفی اجرایی گردد. جهت گردآوری داده ها از مصاحبه های نیمه ساختاریافته استفاده گردید. در این پژوهش برای انتخاب نمونه، از روش نمونه گیری هدفمند استفاده شد. بر این اساس با ۱۴ نفر از خبرگان امر (شامل اعضای هیات علمی دانشگاه ها، رؤسا و معاونین ادارات آموزش و پرورش استان تهران) مصاحبه به عمل آمد. کفایت نمونه گیری در انجام مصاحبه ها بر اساس اصل اشباع نظری تحقق یافت. جهت تأمین روایی و پایایی از روش ارزیابی لینکولن و گوبا استفاده گردید. تحلیل داده ها به روش تحلیل مضمون و توسط نرم افزار آماری مکس. کیودا انجام شد.

یافته‌های پژوهش

ویژگی‌های جمعیت شناختی اعضای نمونه در قالب جدول (۱) ارائه شده است.

جدول ۱: ویژگی‌های جمعیت شناختی خبرگان

کد خبره	جنسیت	سمت سازمانی	رشته تحصیلی	سطح تحصیلات	سابقه فعالیت مرتبط
۱	مرد		مدیریت دولتی	کارشناسی ارشد	۲۸
۲	مرد	رئیس اداره	مدیریت منابع انسانی	دکتری تخصصی	۲۶
۳	مرد		مدیریت دولتی	دکتری تخصصی	۲۹
۴	زن		مدیریت دولتی	کارشناسی ارشد	۲۳
۵	مرد	معاونین اداره	مدیریت رفتار سازمانی	کارشناسی ارشد	۲۱
۶	مرد		مدیریت استراتژیک	کارشناسی ارشد	۲۵
۷	مرد		مدیریت دولتی	دکتری تخصصی	۱۹
۸	مرد		مدیریت دولتی	دکتری تخصصی	۲۴
۹	مرد		مدیریت دولتی	دکتری تخصصی	۲۱
۱۰	مرد	عضو هیات علمی	مدیریت دولتی	دکتری تخصصی	۱۶
۱۱	زن	دانشگاه	مدیریت دولتی	دکتری تخصصی	۱۹
۱۲	مرد		مدیریت خط مشی گذاری	دکتری تخصصی	۲۰
۱۳	زن		مدیریت رفتار سازمانی	دکتری تخصصی	۲۱
۱۴	زن		مدیریت دولتی	دکتری تخصصی	۲۷

نتایج مربوط به اطلاعات جمعیت شناختی مشارکت کنندگان حاکی از آن بود که ۷۱ درصد شرکت کنندگان مرد و ۲۹ درصد شرکت کنندگان زن بودند. همچنین ۲۸ درصد شرکت کنندگان دارای مدرک کارشناسی ارشد و ۷۲ درصد شرکت کنندگان دارای مدرک دکتری تخصصی بودند. ۳۶ درصد دارای سابقه کاری در بازه ۲۰-۱۱ سال و ۶۴ درصد دارای سابقه کاری ۳۰-۲۱ سال بودند.

در پاسخ به سوال اول مبنی بر اینکه شاخص‌های موثر بر حکمرانی مطلوب در نظام آموزش و پرورش کدامند؟ جدول (۲) این شاخص‌ها را در قالب سه مرحله کدگذاری باز، انتخاب و گزینشی ارائه نموده است.

جدول ۲: کدهای ثانویه بدست آمده از کدهای اولیه و باز استخراج شده از مصاحبه

مضامین اصلی	مضامین فرعی	کدهای گزینشی
		اعتماد به نفس
عوامل فردی	شایستگی شخصی	اخلاق حرفه‌ای
		سازگاری
	شایستگی درون فردی	همکاری

مهارت درون فردی		
مهارت ارتباطی		
نفوذ اجتماعی		
مسئولیت پذیری فردی	مسئولیت پذیری	
مسئولیت پذیری درون سازمانی		
کنجکاوی بودن		
رفتار نوآورانه	شایستگی خلاق محور	
ابتکار عمل		
فعال بودن		
توسعه آثار آموزش		
یادگیری مشارکتی	کیفیت آموزش	
ارتباط رشته تحصیلی باعلاق دانش آموزان		
بهبود کیفیت تدریس		
جذب منابع	تخصیص منابع	عوامل سازمانی
تخصیص تفکیکی منابع		
تطبیق اهداف با خروجی آموزش	پایداری سیستمی	
توسعه روند آموزش		
تکمیل زنجیره ارزش	ایجاد ارزش	
رفتار کارآفرینانه		

در پاسخ به این سوال که الگوی حکمرانی مطلوب در نظام آموزش و پرورش چگونه است، این الگو در قالب شکل (۱) ارائه شده است.

شکل ۱. شبکه مضامین الگوی حکمرانی مطلوب در نظام آموزش و پرورش

در شکل (۱) مشخص شد که مضمون اصلی حکمرانی مطلوب در نظام آموزش و پرورش دارای دو مقوله اصلی عوامل فردی و عوامل سازمانی است. از این بین مقوله اصلی عوامل فردی جذب دارای ۴ زیرمقوله شایستگی شخصی (۳ مفهوم)، شایستگی درون فردی (۴ مفهوم)، مسئولیت پذیری (۲ مفهوم)، شایستگی خلاق محور (۴ مفهوم) است. مقوله اصلی عوامل سازمانی دارای چهار زیرمقوله کیفیت آموزش (۴ مفهوم)، تخصیص منابع (۲ مفهوم)، پایداری سیستمی (۲ مفهوم)، ایجاد ارزش (۲ مفهوم) است.

بحث و نتیجه گیری

الگوی حکمرانی مطلوب در نظام آموزش و پرورش دارای ۲ مقوله اصلی، ۸ زیرمقوله و ۲۳ مفهوم بوده است که در ادامه به تفکیک به آنها پرداخته می شود. مقوله عوامل فردی دارای چهار زیرمقوله شایستگی شخصی، شایستگی درون فردی، مسئولیت پذیری، شایستگی خلاق محور است. این نتایج با یافته های پژوهش (Ashari, 2024) همسو بوده و پشتیبانی می شود. وی در پژوهش خود به این نتیجه رسید که بکارگیری شیوه های نوین حکمرانی در نظام آموزشی باعث رشد سطوح مختلف آموزشی شده و باعث توسعه منابع انسانی می گردد. (Roshan et al, 2023) نیز در پژوهش خود بیان کردند که توسعه شغلی کارکنان، غنی سازی شغلی و وجود رویه های عدالت محور باعث بهبود حکمرانی در سطح نظام آموزشی می گردد. (Čajková & Šindleryová, 2023) نیز اذعان نمودند که در راستای تحول استراتژیک نظام آموزش عالی، توجه به حکمرانی مطلوب و نهادینه سازی آن باعث توسعه شایستگی های رهبری خواهد شد.

یکی از مواردی که توسط بیشتر پاسخ دهندگان مطرح شده عدم برنامه سازمانی و تفکر استراتژیک در حوزه مدیریت جذب دانش آموزان است. این نشان می دهد که یک سیستم مدیریت جذب، وقتی موفق بوده و عملی خواهد شد که توجه به استعداد های دانش آموزی در برنامه های سازمانی و تفکر استراتژیک مهم باشد. البته بعضی پاسخ دهندگان اعتقاد داشتند که عدم همراستایی برنامه های آموزشی و فرهنگی از عوامل مهمی هستند که نیازمند ایجاد ساختاری همگرا جهت تحقق اهداف نظام آموزش و پرورش می باشد. به هر حال اگر عوامل سازمانی اهمیت مدیریت استعداد جذب دانش آموزان نخبه را درک و به آن باور داشته باشند، می توان امیدوار بود که از سیستم مدیریت استعداد و جذب به صورت پویاتری حمایت شود. از آنجا که افراد مستعد و دانش آموزان با استعداد کارآفرینانه در مدارس همانند دیگر کارآفرینان به شمار می روند و از جهاتی متمایز و استثنایی به شمار می روند، بنابراین رفتارها، کنشها، واکنشها و هنجارهای آنان نیز میتواند همانند دیگر افراد باشد و در زمینه های خاص از افراد کارآفرین دیگر متفاوت است. توانمندسازی فرایندی است که معلمان و مدیران مدارس و جامعه و خانواده به کار می گیرند تا دانش آموزان را به استفاده از مهارت ها، تواناییها و خلاقیت و نوآوری تشویق کنند. توانمندسازی دانش آموزان به این موضوع استناد می کند که دانش آموزان در مدارس بیشتر و بهتر می توانند مهارت ها و خلاقیت هایشان را بروز دهند زیرا انعطاف پذیری، محیط آموزش مناسب و ساختار منعطف در مدارس نمود بیشتری دارد و امید به آینده در مدارس، محیط را برای فراگیری مهارت ها آماده می سازد.

مقوله عوامل سازمانی دارای چهار زیرمقوله کیفیت آموزش، تخصیص منابع، پایداری سیستمی، ایجاد ارزش است. نتایج پژوهش نشان داد که پایداری سیستم موجود کشف، پرورش و نگهداری استعدادها یکی از زیرمقوله های مربوط به عوامل سازمانی است که در فرایند طراحی و پیاده سازی الگوی حکمرانی مطلوب در نظام آموزش و پرورش می تواند تاثیرگذار باشد. پایداری اشاره به تمایل مدارس و نهادها به حفظ حالت قبلی و مقاومت در برابر حالت جدید دارد. در راستای ایجاد الگوی حکمرانی مطلوب در نظام آموزش و پرورش، قدرت تطبیق سیستم فعلی مدیریت استعداد بسیار اهمیت دارد. الگوی مدیریت استعداد در نظام آموزش و پرورش زمانی موفق به ظهور خواهد بود که سیستم مدیریت استعداد موجود قابلیت انطباق و تعامل سازنده با آن را داشته باشد که این موضوع از دو جنبه فردی و سازمانی مهم است. در نقشه جامع علمی کشور در نظام آموزش و پرورش تقویت روحیه فن آفرینی، نوآوری و جنبش علمی به عنوان عامل اصلی توسعه کیفیت زندگی، توسعه ساختارها و منابع انسانی از طریق تشویق دانش آموختگان به سمت ایجاد شرکتهای دانش بنیان خصوصی و تعاونی در پارکها و مراکز رشد علم و فناوری از طریق ارائه تسهیلات خاص و آموزش نیروی انسانی متخصص، ماهر و کارآمد متناسب با نیازهای بازار کار (فعلی و آتی) و ارتقای

توان اشتغال زایی با مسؤولیت نظام آموزشی کشور ذکر گردیده است. همچنین ادارات آموزش و پرورش و سایر سازمانهای موجود در نظام آموزشی کشور باید چابکی لازم برای بروز کردن مأموریت ها با شرایط و نیازهای جامعه و برای تکمیل زنجیره اشتغال زایی و ایجاد ارزش وجود داشته باشد. مقوله ارزش آفرینی شامل مفاهیم تکمیل زنجیره ارزش اشتغال زایی، توسعه قابلیت های دانش آموزان و بهره وری استعداد دانش آموزان می باشد. در نظام آموزش و پرورش همکاری بین بخش های مختلف می تواند ارزش های ویژه مادی و معنوی فوق العاده ای برای دانش آموزان و جامعه ایجاد نماید که در انجام هر کدام از این فرایندها به تنهایی برای مدارس این ارزشها ایجاد نخواهد شد. این نتایجا یافته های پژوهش (Zadeh Bezenjani et al, 2020) همسو می باشد. آنها در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که فرهنگ ساختاری، توجه به سلسله مراتب سازمانی، انعطاف پذیری شغلی، توجه به قوانین مکتوب، بوروکراسی اداری، شایسته سالاری و رفتارهای فرانش می تواند در نهادینه سازی حکمرانی مطلوب در نظام آموزشی موثر واقع شود. نتایج پژوهش (Kazempour et al, 2020) نیز نشان داد که تحقق حکمرانی خوب در نظام آموزشی کشور در قالب سازه های شش گانه نتیجه گرایی، اثربخشی نقشها و وظائف، ارتقای ارزشها، شفاف سازی، ظرفیت سازی و پاسخگویی قابل مفهوم سازی است.

سپاسگزاری: از همکاری مشارکت کنندگان در پژوهش، صمیمانه تشکر و قدردانی می گردد.

References

- Anaraki Ardakani, D., Hassanpoor, A., Abdollahi, B., & Abbasian, H. (2018). Cognitive Understanding of Talent Management: Application of the Treasury Network Structuralism. *Journal of Research in Human Resources Management*, 9(4), 1-30. (In Persian).
<https://doi.org/20.1001.1.20084528.1396.9.4.1.3>
- Aini, N. Setyadi, D. & Fitriadi (2022). The Effect of Organizational Structure and Readiness for Change to Employee Engagement and Good Governance in Cooperative, SMEs and Industry Service Samarinda. *Saudi J Bus Manag Stud*, 7(9): 238-249. <https://doi.org/10.36348/sjbms.2022.v07i09.001>
- Asadbak, M., Rezaei Manesh, B., & Sharifzadeh, F. (2023). Analyzing the Dimensions of Citizens' Social Participation in Realizing Good Governance. *Governance and Development Journal*, 3(2), 63-88. (In Persian). <https://doi.org/10.22111/JIPAA.2023.406258.1127>
- Ashari, C. A. (2024). Educational Transformation through Good University Governance: HR Empowerment Strategies in Private Universities. *Utsaha: Journal of Entrepreneurship*, 86-95. (In Persian). <https://doi.org/10.56943/joe.v3i2.597>
- Azadiyan, M., Moghaddam, A. V., & Mahalli, A. F. (2023). What Can We Do to Improve the Health Policy-Making Cycle in the Islamic Republic of Iran with a Good Governance Approach? Recommendations for the Secretariat of the Supreme Council for Health and Food Security. *Journal of Community Health Research*. (In Persian). <https://doi.org/10.18502/jchr.v12i28.14502>
- Bakhshi, J., Yousefi SaeiAbadi, R., & Salehi, M. (2020). The effect of good governance with the development approach of Fourth Generation universities on the educational quality of macro medical universities in region one. *Teb va tazkiye journal*, 29(4), 43-64. (In Persian).
- Balzer, W. (2020). *Lean higher education: increasing the value and performance of university processes*, New York: Productivity Press.
- Čajková, A., & Šindleryová, I. B. (2023). Strategic Leadership Competencies & Good Governance: The Role Of Universities In Training Innovation Leaders For Hybrid Governance. *International Scientific Committee*, 54. <https://doi.org/10.1177/14752409211006648>
- Dastghib, S.A., Salimi Bazanshi, S. (2023). Designing the ideal governance excellence model in the country's Audit Office (a qualitative study with a semi-structured method and thematic analysis). *Audit Knowledge*, 23(92). (In Persian).
- Emami, M., Shakari, H. (2015). Good Governance and the Constitution of the Islamic Republic of Iran. *Comparative Law Research*, 1(2), 25-75. (In Persian). <https://doi.org/10.22080/LPS.2015.1704>
- Foly, C. F., Goldsmith Pinkham, P. Greenstein, J., & Zwick, E. (2018). Opting out of good governance. *Journal of Empirical Finance*. 46, 93-110. <https://doi.org/10.1016/j.jempfin.2017.12.004>
- Hopper, T. (2017). Neopatrimonialism, good governance, corruption and accounting in Africa. *Journal of Accounting in Emerging Economies*, ISSN: 2042-1168. <https://doi.org/10.1108/JAEE-12-2015-0086>
- Jackson, D. (2017). Exploring the challenges experienced by international students during Work-Integrated Learning in Australia. *Asia Pacific Journal of Education*, 37(3), 344-359.
<https://doi.org/10.1080/02188791.2017.1298515>
- Kazempour, E., Khalkhali, A., Nasirnateri, J., Shakibaei, Z., & Soleimanpour, J. (2020). Conceptualization of Good Governance in Iran's Public Education System by Phenomenological Approach. *Journal of New Approaches in Educational Administration*, 11(41), 191-208. (In Persian).
<https://doi.org/20.1001.1.20086369.1399.11.41.9.8>
- Keping, Y. (2018). *Governance and Good Governance: A New Framework for Political Analysis*. School of Government, Peking University, Beijing 100871, China, 1-8.
<https://doi.org/10.1007/s40647-017-0197-4>

- Khosravi, M., Hassani, M., & Mohajeran, B. (2023). A strategic pattern of higher education management with emphasis on the concept of governance. *Journal of Strategic Management Studies*, 14(53), 125-143. (In Persian). <https://doi.org/10.22034/SMSJ.2022.152862>
- Kyani, P., Pourezzat, A. A., Daneshfard, K. & Memarzadeh Tehran, G. (2022). Identifying the Dimensions and Components of the Application of the Government's Performance Evaluation Model in Health Sector. *Journal of Iranian Public Administration Studies*, 5(1), 31-58. (in Persian). <https://doi.org/10.22034/JIPAS.2022.312690.1273>
- Liu, J., Chen, N., Chen, Z., Xu, L., Du, W., Zhang, Y., & Wang, C. (2022). Towards sustainable smart cities: Maturity assessment and development pattern recognition in China. *Journal of Cleaner Production*, 370, 133248. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2022.133248>
- Mechkova, V., Dahlum, S., & Petrarca, C. S. (2024). Women's political representation, good governance and human development. *Governance*, 37(1), 19-38. <https://doi.org/10.1111/gove.12742>
- Orr, D. (2019). *Democracy Unchained: How to Rebuild Government for the People*, New York: The New Press
- Perry, J. (2020). *Public service and good governance for the twenty-first century*, Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Ramsheh, M. S., Ardestani, A. B., Tohidfam, M., & Motallebi, M. (2022). The Role of Good Governance in the Efficient Functioning of the Government Fighting Economic Corruption in the Islamic Republic of Iran. (In Persian).
- Roshan, A., & Motevasseli, M. (2018). Designing a stakeholder-oriented pattern, Based on good governance for improving the quality of the ministry of science, Research and Technology (MSRT). *Journal of Research in Educational Science*, 12(41), 49-71. (In Persian). <https://doi.org/10.22034/jiera.2018.64750>
- Roshan, A., Saeedi, A., & Ebrahimi, Y. (2023). Representation of good governance concept in higher education: Dimension analysis and examining the factor structure of indicators. *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*, 27(2), 1-24. (In Persian).
- Saeidi, Y. (2023). The Effect of Good Governance on Improving the Quality of the Administrative System of the Islamic Republic of Iran. *Quarterly Journal of Governance and Law*, 4(3), 71-86. (In Persian).
- Sarangi, D., Pal, M. K., Prusty, S. & Chen, Q. (2022). Smart City E-Governance through Intelligent ICT Framework. *International Journal of Information Systems in the Service Sector (IJISSS)*, 14(2), 1-22. <https://doi.org/10.4018/IJISSS.290543>
- Tavakoli, Gh., Babaei, S., Sajadieh, A. (2020). Explanation and analysis of good governance indicators in Vedja. *Defense Management and Research*, 19(87), 102-73. (In Persian). <https://doi.org/20.1001.1.20086121.1399.18.87.3.5>
- Wise, G, Dickinson C, Katan T. & Gallegos, M C. (2020). Inclusive higher education governance: managing stakeholders, strategy, structure and function. *Studies in Higher Education*, 45(2), 339-352. <https://doi.org/10.1080/03075079.2018.1525698>
- Zadeh Bezenjani, T. S., Tavakoli, A. M., & Nikpour, A. (2020). Providing an Effective Model of Good Governance Based on the Criteria Proposed by Muslim Thinkers for Organizational Health in Governmental Organizations in Kerman Province. *Propósitos y Representaciones*, (SPE2), e669-e669. (In Persian). <https://doi.org/10.20511/pyr2020.v8nSPE2.669>